

Загальноміський бібліотечно-інформаційний центр м. Славутича

„Майстер карбованого слова”

До 100-річчя від дня народження
М.П. Бажана

Бібліографічна довідка

Славутич

2004

Дана бібліографічна довідка підготовлено відділом бібліотечно-бібліографічного обслуговування Загальноміського бібліотечно-бібліографічного центру м. Славутич.

Видання присвячено відзначенню у 2004 році 100-річчю від дня народження М.П. Бажана – видатного українського поета і вченого, громадського і державного діяча.

Посібник розрахований на широке коло читачів.

Укладачі:	Соловйова Л.О., Янченко О.О. Панова Л.І.
Комп'ютерний набір:	Соловйова Л.О.
Відповідальна за випуск:	Портная Н.В.

*Микола Платонович Бажан своїм життям
і творчістю зміцнив всю українську поезію
двадцятого століття, еднаючи різні її
покоління й шари, уособлюючи весь її шлях
і весь досвід.*

Коротич В.

Микола Платонович Бажан – один з найвідоміших українських поетів ХХ століття, публіцист. Визнаний майстер перекладу, літературознавець, академік, громадський діяч, який залишив глибокий слід у культурі свого народу.

Він народився в м. Кам'янець-Подільському (тепер Хмельницької області) 9 жовтня 1904 р. у родині військового топографа, але його юнацькі годи пройшли в Умані.

Микола любив писати і малювати змалечку. В школі він захоплювався історією, археологією.

З Києва до Умані вриваються нові віяння. Нові імена поетів – П. Тичини, В. Маяковського, В. Блакитного (Елланського). Писав вірші і Микола Бажан. Першу збірку своїх віршів „Контрасти настрою” 16-літній Микола подарував матері на день народження з присвятою – „Моїй мамі”. У ній було 33 вірші.

У 1920 р. в Умань приїхав театр „Кийдрамте”, яким керував Лесь Курбас. М. Бажан став статистом і студійцем у театрі, брав участь у масовках, грав епізодичні ролі, виконував роль діда у виставі „Гайдамаки” за Т. Шевченком. За пропозицією Лєся Курбаса, М. Бажан у 1921 р. поставив інсценізацію „Березневий каламут” (на вірші В. Блакитного зі збірника „Удари молота і серця” та окремі поезії П. Тичини і В. Чумака).

Закінчивши кооперативний технікум, М. Бажан поїхав до Києва вступати в Кооперативний інститут. У 1923-1925 рр. Навчався у Київському інституті зовнішніх зносин і в кооперативному інституті, вирізняючись широкою ерудицією у різних сферах гуманітарних знань. Він напрочуд швидко і багато читав, добре пам'ятав прочитане.

У 1929-1932 рр. був редактором Київської кінофабрики, читав лекції у Київському кіноінженерному інституті. Був засновником української кінокритики, очолював журнал „Кіно”. Багато писав про творчість українських кінодіячів.

У роки Великої Вітчизняної війни М. Бажан – полковий комісар, полковник, головний редактор газети „За Радянську Україну”. Провідна для творчості Бажана ідея подвигу. В ті дні написані „Клятва”, збірник „Сталінградський зошит”, „Балада про подвиг”.

З 1958 р. і до останніх днів працював головним редактором Української Радянської енциклопедії. У 1960-1972 рр. Бажан був віце-президентом Товариства європейських письменників.

23 листопада 1983 р. після тривалої серцевої хвороби Микола Платонович Бажан помер. У пам'яті тих, хто близько знав митця, він залишився як інтелігентна, добра, чуйна, розумна й самовіддана людина, справжній майстер літератури.

Твори М.П. Бажана

Бажан М.П. Вибране: Вірші та поеми / Упоряд. та вступ.ст. П.Д. Моргаєнка. – К.: Рад. письменник, 1981. – 220 с.

Бажан М.П. Балади / Упоряд. С.А. Крижанівський. – К: Дніпро, 1981.- С. 140-141.

Бажан М.П. Знаки: Стихи и поэма „Ночные раздумья старого мастера”. – М.: Советский писатель, 1979. – 95 с.

Бажан М. Поезії: Антологія „Вітчизни” //Вітчизна. – 2004. – № 9-10. – С.84-104.

Бажан М. Поезії // Українська література: Хрестоматія для 11 кл. серед. навч. закладів / Упоряд. Мовчан Р.В., Ковалів Ю.І. – Київ; Ірпінь: ВТФ "Перун", 1999. – С. 65-68.

Бажан М.П. Твори // Атом серця: Укр. поезія першої половини ХХ ст. /Упоряд., передм. і приміт. Ю. Коваліва. – К.: Веселка,1992. – С. 203-210.

Бажан М.П. Твори // Українське слово: Хрестоматія укр. літератури та літ. критики ХХ ст.: В 3-х кн. – К.: Рось, 1994. – Кн.2. – С. 474-498.

Бажан М.П. Твори // Українське слово: Хрестоматія укр. літератури та літ. критики ХХ ст.: В 4-х кн. – К.: Аконіт, 2001. – Кн.2. - С. 461-478.

Про М.П. Бажана

Бажан Микола // Новий довідник: Укр. мова та література. - К.: ТОВ "Казка", 2005. - С. 710.

Бажан Микола // Енциклопедія Українознавства /Гол. редактор В. Кубійович. – К.: Глобус, 1993. - Т.1– С.81-82.

Бажан Микола // Історія укр. літератури. ХХ ст. У 2 кн. - Кн 1: 1910-1930-ті роки: навч. посібник / За ред. В.Г. Дончика. - К.: Либідь, 1993. - С. 394-408.

Бажан Микола // Письменники Радянської України. 1917-1987: Біобібліографічний довідник / Сост. В.К. Коваль, В.П. Павловська. - К.: Рад.письменник, 1988. – С. 48.

Бажан Микола // Українська Літературна Енциклопедія: В 5 т. /Редкол. І.О. Дзеверін (відпов. ред.) та ін. – К.: Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана, 1988. – Т. 1. – С.109-110.

Бажан Микола // Український Радянський Енциклопедичний Словник: В 3-х т. /Редкол. А.В.Кудрицький (відпов. ред.) та ін. – К.: Голов. ред. УРЕ, 1986. – Т.1. – С. 123.

Бажан Микола // УСЕ Універсальний Словник-Енциклопедія / Гол ред М. Попович. – К.: Ірина, 1999. – С. 102. Ч

- Білоцерківець Н.** Століття старого майстра : Про Миколу Бажана // Українська культура . – 2004. – № 10. – С. 10.
- Гончар О.М.** Бажан // Чим живемо: На шляхах до українського відродження. – К.: Рад. Письменник, 1991. – С. 183-189.
- Гризун А.** Сугестивна природа поезики Миколи Бажана // Дивослово. – 2004. - № 10. – с. 47-50.
- Жулинський М.** Життєтворні знаки Миколи Бажана // Уряд. кур'єр. – 1999. – 11 грудня – С. 7.
- Жулинський М.** Тріумфи і катастрофи великого поета: До 100-річчя від дня народження Миколи Бажана // Уряд. кур'єр. – 2004. – 9 жовтня. – С. 11.
- Ішина Н.** Я живу, я весною любов'ю...: Листи М. Бажана до Ніни Бажан // Жінка. –1994. - № 7. –С. 6-8.
- Карбованих слів володар:** Спогади про Миколу Бажана /Упоряд. Н.В. Бажан-Лауер. – К.: Дніпро, 1988. – 517 с.
- Костенко Н.** Не чиновник – інтелігент: Фрагменти із записної книжки М.П. Бажана 1942 – 1944 роки // Літер. Україна. – 2004. – 11 листопада. – С. 1,7.
- Лавріненко Ю.** Микола Бажан // Українське слово: Хрестоматія укр. літератури та літ. критики ХХ ст.: В 3-х кн. – К.: Рось, 1994. – Кн. 2. – С. 468-473.
- Микола Бажан // Атом серця: Укр. поезія першої половини ХХ ст. /Упоряд., передм. і приміт. Ю. Коваліва. – К.: Веселка, 1992. – С. 202-203.
- Микола Бажан: До 100-річчя поета // Вітчизна. – 2004. - № 9-10. – С. 82-83.
- Микола Бажан // Історія української літератури: В 2-х т. – К.: Наукова думка, 1988. – Т. 2. – С. 442-453.
- Микола Бажан // Українське слово: Хрестоматія укр. літератури та літ. критики ХХ ст.: В 4-х кн. – К.:Аконіт, 2001. – Кн.2. – С. 460.
- Музей поета: У колишній квартирі М. Бажана відкрито меморіальний музей: До 100-річчя від дня народження поета // Літер. Україна. – 2004. – 11 листопада. – С.4.
- Новиченко Л.** Явище Бажана: Про поезію М. Бажана //Літер. Україна. – 1994. – № 42. – С. 4.
- Павленко Ю.** Микола Бажан // Сто найвідоміших українців. – М.: Вече, К.: Орфей, 2001. – С. 498-503.
- Погребенник Ф.** Ратай на ниві вселюдської культури: До 90-річчя від дня народження М. Бажана // Уряд. кур'єр. – 1994. – № 156. – С. 7.
- Сметанская О.** Дочь Мыколы Бажана Майя: „Помню, с каким трудом учила в школе отцовские стихотворения. Случалось, получала и тройки”: К 100-летию со дня рождения поэта // Факты. – 2004. – 8 октября. – С. 24.

Солод Ю. Карбовані строфи Миколи Бажана // Ю. Солод Українська література: Конспект. – К.: Козаки, 1996. – С. 226-230.

Чілачава Р. Високі уроки Миколи Бажана: До 100-річчя від дня народження // Літерат. Україна. – 2004. – 14 жовтня. – С. 2.